

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2483/2020
18.11.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јасминке Станојевић, председника већа, Бисерке Живановић и Споменке Зарић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., коју заступа пуномоћник Бранислав Пејновић, адвокат из ..., против туженог „ББ“ ДОО из ..., кога заступа пуномоћник Светлана Бишчић, адвокат из ..., ради поништаја решења о престанку радног односа, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1116/20 од 19.05.2020. године, у седници већа од 18.11.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1116/20 од 19.05.2020. године.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду ревизијских трошкова као неоснован.

Образложење

Пресудом Основног суда у Сремској Митровици П1 47/18 од 11.02.2020. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиље и као незаконито поништено решење број .. од ...2018. године, којим је тужиљи отказан уговор о раду број ../2015 и Анекс уговора број ../2016, па је тужени обавезан да тужиљу врати на посао и распореди на послове који одговарају њеним радним и здравственим способностима. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиљи накнади трошкове парничног поступка у износу од 81.750,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1116/20 од 19.05.2020. године, одбијена је жалба туженог као неоснована и потврђена првостепена пресуда.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, ревизију је благовремено изјавио тужени због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП учињене у поступку пред другостепеним судом и због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу одредбе члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11 и 55/14), Врховни касациони суд је нашао да ревизија туженог није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности, а у поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка пред другостепеним судом на које ревизија указује.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила засновала радни однос код туженог на основу Уговора о раду на одређено време од 05.06.2008. године, за период од 05.06.2008. године до 04.09.2008. године, на пословима помоћног радника. Након тога, тужила је са туженим закључила више уговора о раду на одређено време, а дана 31.05.2010. године уговор о раду на неодређено време. Иако је уговор о раду закључила за обављање послова радника у производњи, тужила је фактички обављала послове радника у монтажи, који подразумевају рад у принудном положају. Посао се обавља седећи и руке се налазе увек у једном одређеном положају, што је довело до тога да тужила током 2013. и 2014. године почиње да осећа болове у раменом делу и лактовима, а приметила је и да јој шаке трну и да се грче. Због ових проблема тужила више није имала довољну брзину за обављање послова овог радног места, услед чега није више могла да испоштује норму, а појавили су се и шкартови, те јој је из ових разлога умањивана и зарада. Решењем Националне службе за запошљавање од 23.10.2017. године тужили је утврђен први степен тешкоћа и препрека у раду који утичу на радну способност у односу на послове које тужила може да обавља и на њено занимање, па јој је констатован статус особе са инвалидитетом. Из наведеног решења произлази да тужила није способна за физичке послове и рад у норми, али да је способна за рад на кримп машини уз ограничења, за рад на паковању лакших готових производа, слагању, сортирању и етикетању, као и за рад курира, достављача и осталих послова уз наведена ограничења. Тужени је дана 12.01.2018. године донео решење о отказу уговора о раду као технолошком вишку, јер није био у могућности да тужили обезбеди обављање послова према њеним радним способностима. Одлуком о измени и допуни правилника о систематизацији радних места код туженог од 20.03.2018. године, повећан је број извршилаца у служби одржавања хигијене са два на три, али тужени није понудио тужили да је распореди на наведено радно место.

На основу утврђеног нижестепени судови су закључили да тужила није у потпуности изгубила радну способност за обављање својих послова, већ да је та способност ограничена, с обзиром даје тужила могла да настави да обавља послове које је раније обављала, али да се њен рад не вреднује нормом, или да обавља послове на кримп машини на којој се рад не обавља у принудном положају, односно на лакшим моделима на којима би тужила испунила норму и поред нарушеног здравља. Такође, обавеза туженог, као послодавца била је да испита све могућности да тужилу распореди на послове који одговарају њеној радној и здравственој способности у смислу одредбе члана 101. Закона о раду.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су правилном применом материјалног права усвојили тужбени захтев тужиле.

Одредбом члана 81. став 2. Закона о раду („Службени гласник РС“ бр.24/05...75/14), прописано је да запослени са здравственим сметњама, утврђеним од стране надлежног здравственог органа у складу са законом, не може да обавља послове који би изазвали погоршање његовог здравственог стања или последице опасне за његову околину.

Одредбом члана 101. Закона о раду, прописано је да запосленом – особи са инвалидитетом и запосленом из члана 81. став 2. овог закона послодавац је дужан да обезбеди обављање послова према радној способности, у складу са законом. Чланом 102. истог закона, прописано је да послодавац може да откаже уговор о раду запосленом који одбије да прихвати посао у смислу члана 101. овог закона (став 1.), а да ако послодавац не може запосленом да обезбеди одговарајући посао у смислу члана 101. овог закона, запослени се сматра вишком у смислу члана 179. став 5. тачка 1. овог закона (став 2.).

У конкретном случају, тужили је отказан уговор о раду због немогућности послодавца да јој обезбеди обављање послова према њеној радној способности, применом члана 102. став 2. Закона о раду, јер јој је утврђен статус особе са инвалидитетом, која се запошљава под општим условима. Такође, одредба члана 101. Закона о раду не представља заштитну одредбу од отпуштања лица са инвалидитетом као запослених, односно ова одредба не указује да такво лице не може бити проглашено технолошким вишком, али у конкретној ситуацији тужени је могао да употреби наведени отказни разлог тек уколико исцрпи све могућности за запошљавање тужиле на другом радном месту. Међутим, правилно су судови утврдили да тужени није тако поступио иако је решењем Националне службе за запошљавање од 23.10.2017. године, поред тога што је утврђено да тужиле није способна за физичке послове и рад у норми, утврђено које послове је могла да обавља (рад на кримп машини уз ограничења, рад на паковању лакших готових производа, слагању, сортирању и етикетирању, као и за рад курира, достављача).

Навод ревизије да је радно место тужиле такво да приликом обављања послова мора да испуњава норму је тачно, али баш из овог разлога обавеза туженог је била да исцрпи све начине и утврди да ли има могућности да тужилу распореди на друго радно место, с обзиром на утврђени статус. Ово произлази и из исказа сведока ББ, која је навела да је код туженог примљено на рад 50 до 60 нових радника, као и да је само месец дана после отказа тужили проширена систематизација код туженог.

Сагласно наведеном, по оцени Врховног касационог суда, нижестепени судови су правилно закључили да је у конкретном случају тужили незаконито престао радни однос код туженог због чега је тужени у обавези да тужилу врати на рад на основу члана 191. став 1. Закона о раду.

Из наведених разлога Врховни касациони суд је одлучио као у изреци пресуде на основу члана 414. ЗПП.

Одбијен је захтев туженог за накнаду ревизијских трошкова, јер по овом правном леку тужени није успео.

**Председник већа – судија
Јасминка Станојевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић